

 ข่าวภาคพิเศษ

ปีที่ ๓๑ ฉบับที่ ๔๐๐๗

วันเสาร์ที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๑

ก. ๙

๘๖๘
บุหรืกกับมะเร็งปอด

● **นายแพทย์ธาดา ชากร**

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลโรคทรวงอก

มะเร็งปอดขึ้นชื่อว่าเป็นมะเร็งที่ร้ายแรงที่สุดชนิดหนึ่ง นอกจากจะคร่าชีวิตผู้ป่วยได้อย่างรวดเร็วแล้ว ยังทำให้ผู้ป่วยมีอาการทุกข์ทรมานแสนสาหัสเมื่อขณะยังมีชีวิตอยู่อีกด้วย และทั้ง ๆ ที่ ในปัจจุบันวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้เจริญก้าวหน้าไปอย่างมากมาย ปัญหาในเรื่องการรักษาผู้ป่วยโรคนี้นักยังไม่สำเร็จ ผู้ป่วยเพียงไม่กี่เปอร์เซ็นต์ที่นับว่า โชคดี มาพบแพทย์และได้รับการรักษาทันทั่วทั้งที่ ตั้งแต่โรคยังไม่ลุกลามไปมากและรอดชีวิต-กลับเป็นปกติ

โรคมะเร็ง ปอดขึ้นเป็น บัญ ทั่วโลกในปัจจุบัน เมื่อ ๒๕ ปีก่อนหน้านั้น วงการแพทย์ทั่วไปถือว่าเป็นโรคที่นานๆจะพบสักครั้งหนึ่ง ตั้งแต่สมัยหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ เป็นต้นมาปรากฏว่าสถิติเพิ่มขึ้นอย่างมากมายและรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศแถบยุโรปและอเมริกา ยกตัวอย่างเช่น ในอเมริกา ผู้ป่วยที่ถึงแก่กรรมโดยโรค นี้เพิ่มขึ้นถึง ๒๐๐% ภายใน ๒๕ ปีที่ผ่านมา คิดเป็นจำนวนผู้ป่วยเกือบแสนคนต่อปี ในขณะที่ **ในประเทศอังกฤษ ผู้เชี่ยวชาญ ประมาณกันไว้ว่าถ้าขึ้นปอดทั้งไว้ โดยไม่หาทาง บ่อนักอีก ๑๐ ปีข้างหน้าคนอังกฤษจะ ตายจากโรคนี้นับประมาณปีละ ๑ ล้านคน เพราะสถิติเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยไม่หยุดยั้ง**

ในเมืองไทยเราแม้จำนวนผู้ป่วย โรคมะเร็งจะไม่มากเท่ากับ ประเทศที่กล่าว มาแล้วแต่สถิติผู้ป่วยมีแนวโน้มไปในทำนองเดียวกันคือ เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เมื่อ ๒๐ ปีก่อนนี้พบผู้ป่วยไม่กี่ราย พอ ๑๐ ปีถัดมาพบว่าเป็นสาเหตุที่ทำให้คนตายเป็นอันดับ ๗ ในปัจจุบันเลื่อนอันดับขึ้นมาเป็นที่ ๓ และถ้านับแต่เฉพาะพวกมะเร็งด้วยกันแล้วมะเร็งปอดเป็นโรคที่ชุกชุมเป็นอันดับ ๒ รองลงมาจากมะเร็งตับในหมู่ผู้ชาย ส่วนผู้หญิงนั้นยังจัดอยู่ในอันดับที่ ๔

วงการแพทย์ได้สงสัยกันมานานแล้วว่า ต้นเหตุสำคัญที่ทำให้โรคนี้น่าพรทหลายมาก มากขึ้นเรื่อยๆ นั้นคือ บุหรี่ และได้มีการวิจัยในด้านนี้กันอย่างละเอียดละออทั้งในแง่ สถิติและในห้องทดลอง และสามารถสรุปผลได้แน่นอนอย่างไม่มีข้อสงสัยได้แล้วว่า สาเหตุสำคัญที่

๒๐ ปีมานี้ ก็เพราะว่ามีผู้นิยมสูบบุหรี่จำนวนเพิ่มขึ้นมากได้สัดส่วนกัน และนี่เองเป็นข้ออธิบายว่าเหตุใดผู้ชายจึงเป็น ไรคนนี้ได้บ่อยกว่าผู้หญิงมาก นอกจากนี้ในบางประเทศที่สตรีนิยมสูบบุหรี่กันมากขึ้น เช่น ในสหรัฐอเมริกา (อาจเป็นเพราะว่าถือว่าการสูบบุหรี่เป็น สัญญ ลักษณ์ แสดงว่า มีสิทธิ เสรีภาพ เท่า กับชาย) จำนวนผู้ป่วยที่เป็นสตรีก็มากขึ้นได้สัดส่วนกันด้วย

จำนวนบุหรี่ที่สูบในวัน ๆ หนึ่งและระยะเวลาตั้งแต่เริ่มติดบุหรี่ก็เป็นข้อ ชั่งที่ สำคัญที่จะบอกว่าจะมี โอกาส เป็น มะเร็ง ปอดได้ มากน้อยเท่าใด ยกตัวอย่าง เช่น นักสูบบุหรี่จัดเกินวันละ ๒๐ มวน ถ้าสูบนาน ๑๕ ปีขึ้นไป จะเกิดมะเร็งปอดได้ บ่อยกว่าผู้ที่ ไม่สูบบุหรี่ถึง ๓๕ เท่า ผู้ที่สูบจืดกว่านี้หรือนานกว่านี้ยังเป็น ได้ง่ายมากขึ้นอีก แต่ถ้าน้อยกว่านี้โอกาสที่เป็นก็น้อยลงตามส่วนด้วย

สถิติผู้ป่วยเป็นมะเร็งปอดในบ้านเรา พบว่าเป็นมากในวัย ๕๐/๖๐ ปี และผู้ชายเป็นมากกว่าผู้หญิงประมาณ ๔-๕ เท่า ในจำนวนผู้ป่วยชายนี้ ๙๐% เป็นนักสูบบุหรี่ซึ่งใกล้เคียงกับสถิติในประเทศ อื่น ๆ ทั่วไป

ควันบุหรี่ที่อัดเข้าไปใน ปอดแต่ละ ครั้ง นั้น พบว่ามีสารต่างๆ รวมกันอยู่พันกว่าชนิด บางชนิดก็ทราบแน่นอนแล้วว่าเป็นพิษต่อร่างกาย เช่น ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ นิโคติน บางชนิดก็เป็นสารที่ทำให้เกิดเป็นมะเร็งได้ ในสัตว์ทดลองหรือมนุษย์ เช่น ซีเซมาดา(ทาร์ส) เบนซ์ ไพรีน ในโคโรซินซ์ เป็นต้น แต่สารตัวใดหรือกลุ่มใดที่ทำให้เกิดเป็นมะเร็งขึ้นนั้นยังไม่ทราบแน่นอน บุหรี่ประเภทที่มีระดับของสารประเภทหลังนี้น้อยลง อาจลดอันตรายให้น้อยลงได้ (ถ้าสูบกถ้องยาเส้น สถิติการเป็น มะเร็งปอดน้อยกว่าสูบบุหรี่มวนซิการ์แรดหรือใบจากมาก เข้าใจว่าเพราะไม่ได้อัดควันเข้าไป)

นอกจาก จะ ทำให้ เกิด มะเร็ง ปอดแล้ว บุหรี่ ยัง ทำให้ เกิด โรค ร้าย แรง อย่าง อื่น ๆ ได้อีกหลายชนิด ที่สำคัญก็คือ โรคเส้นเลือดไปเลี้ยงหัวใจตีบ ทำให้กล้ามเนื้อหัวใจไม่ได้รับเลือดพอเพียง ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้เสียชีวิต ระบาดอย่างมากมายในขณะนี้ โรคหลอดเลือด

อย่างไรไม่มีข้อสงสัยได้แล้วว่า สาเหตุสำคัญที่
สุดที่ทำให้ปวดเข่าและข้อมือ การสูบบุหรี่
หรือจุก (สาเหตุอื่น ๆ มีได้บ้างแต่ไม่สำคัญ
เท่าบุหรี่) - เหตุที่ทำให้สถิติเพิ่มขึ้นในระยะ

ระบาดอยู่มากมายในขณะนี้ โรคหลอดลมอักเสบ
เรื้อรัง - โรคถุงลมปอดพอง ทำให้ หอบ
เหนื่อยหายใจลำบาก โรคเส้นเลือดแดงแข็ง
และตีบทั่วร่างกาย เป็นต้น

ถ้ามารดาสูบบุหรี่จัดขณะที่กำลังตั้งครรภ์ จะทำให้แท้งได้ง่ายขึ้น หรือลูกตายขณะคลอด บ่อยขึ้น มีหน้าซำถ้าเด็กรอดชีวิตก็มักจะตัว เล็กกว่าเด็กอื่น ๆ เด็กลูกหลานของนักสูบบุหรี่ จัด ตามสถิติพบว่ามักจะอ่อนแอเป็นโรคหวัด หรือโรคระบบหายใจอื่น ๆ ได้ง่าย

ผลเสียของบุหรี่อื่น ๆ ที่สำคัญไม่น้อยก็ คือ การที่ควันบุหรี่ไปก่อความรำคาญให้แก่ผู้ ที่อยู่ใกล้เคียง และก่อให้เกิดอหิวาต์ด้วย

การรณรงค์ต่อต้านการสูบบุหรี่ได้เริ่มกัน มา ๑๐ กว่าปีแล้วทั่วโลก โดยมีจุดประสงค์ที่ จะให้ผู้ที่ติดบุหรี่และต่อต้านมิให้ผู้ที่ ยัง มี เคย สูบบุหรี่ติดสูบบุหรี่ ผลที่ได้ยังไม่น่าพอใจ แม้ใน ประเทศที่เจริญแล้วก็ตาม จะเห็นได้จากสถิติ ของมะเร็งปอดและโรคหัวใจ ซึ่งยัง สูง ขึ้น เรื่อยๆ ที่เป็นเช่นนี้เห็นจะเป็นเพราะอุปสรรค หลายประการ

ประการแรกก็คือ การอดบุหรี่ไม่ใช่เป็น ของง่ายนักสำหรับนักติดบุหรี่ ทั้งนี้เพราะนอก จากความเคยชินบังคับแล้ว เมื่อทดลองหยุด สูบทันทีทันใด ก็มักจะเกิด อาการมิสบายทั้ง จิตใจและร่างกาย เช่น หงุดหงิด ใจสั้น ปวด ศีรษะ ซึ่งเป็นอาการที่เกิดเพราะระบบประสาท ที่เคยชินอยู่กับพิษของบุหรี่ยานานๆ กลับตัวไม่ ทัน และถ้าหวนกลับมาสูบใหม่ อาการเหล่านี้ ก็จะหายไปเป็นปกติทั้ง วิธีแก้ไขปัญหานี้ก็คือ ต้องตั้งปณิธานให้เข้มแข็งและค่อยๆลดจำนวน ติดบุหรี่ลงแทนที่จะหยุดไปโดยกระทันหัน

อุปสรรคอีกประการหนึ่งก็คือ ผู้ที่สูบ บุหรี่ ไม่ทราบถึงโทษของพิษบุหรี่ที่มีต่อร่างกาย เพราะการโฆษณาต่อต้านทยอยไป ไม่เข้ม แข็งพอ

หน้าที่เกี่ยวกับการให้สุข ศึกษาในค่านนี้ กบประชาชนนั้น ต้องร่วมมือต้องร่วมมือกับ หลายฝ่ายทั้งแพทย์ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขอื่น ๆ องค์การต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและรัฐบาล ในบาง ประเทศรัฐบาลก็มีบทบาทอย่าง เข้มแข็งพอสมควร เช่น ออกกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ ในที่ สาธารณะ ห้ามการโฆษณาบุหรี่ ในโทรทัศน์

บุหรี่ยังเป็นรายได้ที่สำคัญของรัฐ ยังเป็นประ เทศที่รัฐบาลผูกขาดในการ จำหน่าย และ ผลิต บุหรี่ เช่นในบ้านเราด้วยแล้ว ก็เห็นจะหวัง ได้ยากที่จะให้รัฐบาลมีบทบาทใน การต่อต้าน ให้มากขึ้น ทั้ง ๆ ที่ถ้าดูกันใกล้ก็ชัดอยู่แล้ว ผลดี ทางเศรษฐกิจที่ได้มานี้เอง ไม่คุ้มกับค่า ใช้จ่าย ในการดูแลสุขภาพผู้บ่วยและการ สูญ เสีย กำลัง งานชาติ เพราะผู้บ่วยส่วนมากอยู่ในวัยที่กำลัง เป็นหลักของครอบครัว

สำหรับองค์การอื่น ๆ นั้นในบางประเทศ ก็มีบทบาทสำคัญมาก เช่น เมื่อเร็วๆ นี้ ท่าน คงอ่านพบสมาคมต่อต้านมะเร็งแห่งประเทศไทย ได้ประกาศชักชวนให้ประชาชน พร้อมใจกันหยุดสูบบุหรี่อย่างน้อย ๑ วัน ในวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ซึ่งเชื่อว่าจะ ประสบความสำเร็จไม่ใช่น้อย เพราะเท่า ที่ทำมาแล้ว มีผู้ที่หยุดสูบบุหรี่ไปเลย นับ แล้ววันที่ชักชวนถึงกว่าครึ่งล้านคน

สำหรับในบ้านเราสถาบันมะเร็งแห่งชาติ ร่วมกับสมาคมอุรเวชช์แห่งประเทศไทย และ แพทย์สมาคมแห่งประเทศไทย ก็ไม่มีบทบาท พอควรในการต่อต้านการสูบบุหรี่

ประชาชน กลุ่ม สำคัญอีก กลุ่มหนึ่ง ก็คือ กลุ่มหนุ่มสาวซึ่งจะเริ่มวัยอัน สูบบุหรี่เพราะถือ ว่าเป็นสัญลักษณ์ว่า เข้าวัยเป็นผู้ ใหญ่แล้ว และได้รับอิทธิพลจากกาโฆษณาบุหรี่ในหนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ และที่สำคัญที่สุดก็คือ บิดา มารดา และอาจารย์ ที่เป็นนักสูบบุหรี่ ซึ่งจะ ต้อง รับผิดชอบโดยการ ให้การศึกษา ใน ด้านนี้ให้ถูกต้องจาก พ่อ แม่ และจากโรงเรียน

ข้ออุปสรรค มีหลัก ฐานแน่นอนแล้วว่า การอดบุหรี่ทำให้ โอกาส จะเป็นโรคร้าย แรง ลาม ที่ ได้ กล่าว มาแล้ว บ่อย ลง ไป อย่างมาก เห็นได้ชัดในหมันแพทย์และ เจ้าหน้าสาธารณสุข ซึ่งมีความรู้ใน เรื่องน้อยแล้วโดยอาชีพ และงดสูบบุหรี่ กันเป็นส่วนใหญ่อแล้ว สถิติการเป็น มะเร็งปอดลดลงมาถึงเกือบครึ่ง ในขณะที่ สถิติ ของ ประชาชน ทั่วไปสูง ขึ้น บ่อย

สาธารณสุข ห้ามการโฆษณาบุหรี่ ในโทรทัศน์
หรือ วิทยุ บังคับให้พิมพ์ข้อความบิตของ
บุหรี่ ให้ชัดเจน ว่า บุหรี่ มี อันตราย เพิ่ม ภาษี
บุหรี่ ให้มากขึ้น แต่ก็มี เพียงไม่กี่ ประเทศ
เท่านั้น (ยกตัวอย่าง เช่น สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์
อังกฤษ อเมริกา) เพราะรายได้จากภาษีอากร

๘%

มะเร็งปอดเป็นโรคมะเร็ง
ที่ป้องกันได้ อย่างน้อย ๘๐% /
ถ้าท่านเลิกสูบบุหรี่